Проект!

М О Т И В И
към
проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел

С приемане на Директива (ЕС) 2019/1151 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 година за изменение на Директива (ЕС) 2017/1132 във връзка с използването на цифрови инструменти и процеси в областта на дружественото право (ОВ, L 186/80 от 17 юли 2019 г.), наричана по-нататък „Директива (ЕС) 2019/1151“, се допълват съществуващите правила в областта на дружественото право на Европейския съюз, които са кодифицирани в Директива (ЕС) 2017/1132 на Европейския парламент и на Съвета от 14 юни 2017 година относно някои аспекти на дружественото право (ОВ, L 169/46 от 30 юни 2017 г.), с цел използване на все повече цифрови решения в дружественото право.

В тази насока с чл. 13и, пар. 4, във връзка с пар. 3 от Директива (ЕС) 2019/1151 се разширява обемът на информацията, която се обменя по електронен път между регистрите на държавите членки чрез системата за взаимно свързване на централните, търговските и дружествените регистри, посредством включване в обмена и на данни за лицата, лишени от права да осъществяват функцията на управител и директор.

Наред с това в чл. 16, ал. 6 от Директива (ЕС) 2019/1151 се установява задължение всички документи и информация, подадени в рамките на учредяването на дружество, регистрацията на клон или подаването на документи или информация от дружество или клон, да се съхраняват от регистрите на държавите членки в машинночетим и позволяващ търсене формат или под формата на структурирани данни. Целта на тази разпоредба съгласно съобр. 27 от преамбюла на Директива (ЕС) 2019/1151 е да се улеснят начините, по които съхраняваната от националните регистри информация може да се търси и обменя с други системи, като се гарантира, че софтуерните приложения могат лесно да идентифицират, разпознават и извличат конкретни данни и тяхната вътрешна структура.

С чл. 2 от Директивата се въвежда изискването за транспонирането на обстоятелствата, уредени с нейното издаване, чрез законови, подзаконови и административни разпоредби.

Предложеният законопроект има за основна цел да транспонира в българското законодателство изискванията на чл. 13и, пар. 4, във връзка с пар. 3 и чл. 16, пар. 6 от Директива (ЕС) 2019/1151. Конкретните цели, които се поставят с предложените изменения и допълнения в Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, са следните:

1. С транспонирането на изискванията на чл. 13и пар. 4, във връзка с пар. 3 и чл. 16, пар. 6 от Директива (ЕС) 2019/1151 се цели разширяване на употребата на цифровите решения в дружественото право, посредством:

- включване на Република България в осъществявания чрез системата за взаимно свързване на регистрите обмен на информация за лицата, лишени от права да осъществяват функциите на управител или директор;

- осигуряване на техническа възможност за съхраняване в машинночетим и позволяващ пълнотекстово търсене формат на наличните в търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел подлежащи на обявяване актове и документи, въз основа на които са настъпили подлежащи на вписване обстоятелства.

2. С транспонирането на изискванията на Директива (ЕС) 2019/1151 се цели постигането на съответствие на българското законодателството с европейската регулация по въпросите на дружественото право.

3. Също така с проекта на нормативни промени се цели укрепване на вътрешния пазар и финансовата стабилност чрез защита на надеждността на стопанския оборот и осигуряване на по-висока степен на правна сигурност в икономическия, обществения и стопанския живот в страната, повишаване на инвестиционната дейност в Република България както от местни, така и от чуждестранни инвеститори.

Основните промени, които се предлагат, са следните:

На първо място със законопроекта се допълват правилата на българското законодателство за предоставяне и получаване на безплатна информация чрез системата за взаимно свързване на регистрите чрез включване в обмена и на информация за лицата, лишени от права да осъществяват функцията на управител и директор в търговски дружества. В изпълнение на изискването на чл. 13и, пар. 4, във връзка с пар. 3 от Директива (ЕС) 2019/1151, който задължава държавите членки да бъдат в състояние незабавно да предоставят по искане от друга държава членка на информация от значение за лишаването от права на управители и директори съгласно правото на запитаната държава членка, с предлаганото допълнение в чл. 3а от Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел се въвежда задължение за Агенцията по вписванията да осигурява предоставяне и получаване чрез системата за взаимно свързване на регистрите на информация дали дадено лице е лишено от права да бъде управител, член на съвет на директорите, на надзорен съвет или на управителен съвет, основанието за лишаване от права и срок за това, ако е вписан такъв.

Също така се създава и единен регистър на лицата, лишени от управленски права, воден от Агенцията по вписванията. В него се вписват обстоятелства относно физическите лица, за които са налице пречки в предвидените от българското законодателство случаи да бъдат управители или членове на съвет на директорите, на надзорен или на управителен съвет на капиталови търговски дружества. Наличието на цялата информация за лишените от права лица в единен регистър ще обезпечи незабавност на проверката и изпращането на отговор при постъпване чрез системата за взаимно свързване на регистрите на запитване от друга държава членка дали за дадено лице съществуват пречки да осъществява функциите на управител или директор съгласно българското право.

На второ място за транспонирането в националното законодателство на чл. 16, пар. 6 от Директива (ЕС) 2019/1151 се предлага създаването на чл. 17а в Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, с който се въвежда задължение за Агенцията по вписванията да осигурява техническа възможност за съхраняване в машинночетим и позволяващ пълнотекстово търсене формат на наличните в търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел подлежащи на обявяване актове и документи, въз основа на които са настъпили подлежащи на вписване обстоятелства.

За предоставяне на необходимата информация на регистъра на лицата, лишени от управленски права, със законопроекта се въвежда нова разпоредба в Закона за запасите от нефт и нефтопродукти, уреждаща незабавното изпращане на Агенцията по вписванията на влезлите в сила наказателни постановления за установяване на неизпълнение на задължения по създаване и съхраняване на определените нива от запаси по този закон, които постановления са основание за лишаване от управленски права.

Предвижда се издаване на нова наредба, в която да се доразвият правилата за водене, съхраняване и достъп до регистъра на лицата, лишени от управленски права. Също така се предвижда привеждане в съответствие с новите законодателни изменения на действащата Наредба № 1 от 2007 г. за воденето, съхраняването и достъпа до търговския регистър и до регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, с което се цели създаване на подзаконова регламентация във връзка с въведеното с новия чл. 17а на Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел изискване за поддържане в машинночетим и позволяващ пълнотекстово търсене формат на документите, съдържащи се в търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел.

В преходните и заключителните разпоредби към законопроекта е регламентирано задължение за Агенцията по вписванията, след привеждането в съответствие с новите законови изменения на Наредба № 1 от 2007 г. за воденето, съхраняването и достъпа до търговския регистър и до регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, да приведе търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел в съответствие с изискванията чл. 17а за осигуряване на машинночетим и позволяващ пълнотекстово търсене формат на документите в търговския регистър и регистъра на юридически лица, както и да осигури възможност за вписване в регистъра на лицата, лишени от управленски права, след издаване на Наредбата за водене, съхраняване и достъп до този регистър.

Резултатите от предлаганите нормативни промени са свързани с:

- въвеждането в българското законодателство на изискванията на европейското право относно обмена чрез системата за взаимно свързване на регистрите на данни за лицата, лишени от права да осъществяват функцията на управители и директори, и относно съхраняването на документи в търговския регистър в машинночетим и позволяващ търсене формат;

- предотвратяване на възможността за предприемане на санкционни действия от страна на ЕС;

- укрепване на вътрешния пазар и финансовата стабилност чрез защита на надеждността на стопанския оборот и осигуряване на по-висока степен на правна сигурност в икономическия, обществения и стопанския живот в страната, повишаване на инвестиционната дейност в Република България както от местни, така и от чуждестранни инвеститори.

За прилагане на предложения проект на акт необходимите допълнителни финансови средства за 2024 г. са в размер на размер на 2 594 100 лв., в т.ч. за разработка на софтуер за обезпечаване на работоспособността на регистъра – в размер на 2 244 000 лв., и за персонал – 350 100 лв., и за следващите години – 350 100 лв. за персонал/годишно.

Изготвена е финансова обосновка приложение № 2.1. към чл. 35, ал. 1, т. 4 , буква „а“ от Устройствения правилник на Министерския съвет и неговата администрация – за актове, които оказват въздействие върху държавния бюджет.

Законопроектът съдържа разпоредби, въвеждащи актове на Европейския съюз, поради което е изготвена справка за съответствието му с европейското законодателство.

Крайният срок за транспониране в националните законодателства на държавите членки на тази част от изискванията на Директивата беше до 1 август 2023 г.